СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, субота, 9-го серпня 1947. No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, August 9, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ПЛАТНІ

Клівленд, Огайо, 7 серпня. — Братство Залізничих Службовиків доручило президентові А. Ф. Вітнієві зажадати негайної підвишки платень від залізничих підприємців, які заповіли свої зібрання в Шикаґу наступного місяця. Вітні заявив, що він назначить пять делегатів до Шикаґа наступного місяця. Вітні самий не плянував підвишки цього року, одначе предсідники 110 відділів Братства видвигнули цю справу на денний порядок тепер з огляду на безупинне дороження харчових засобів та заповіджене подороження мешкань. Братство Залізничників вважається за четверту потугу серед робітничих організацій, тому це домагання викликало заінтересування серед всього населення. Підвишка платень потягає за собою звичайно підвишку услуґ, отже в тому випадкові підвишку ціни їзди залізницями.

СЕНАТСЬКЕ СЛІДСТВО ЗВЕРНЕНЕ НА ПРАВИЛЬНИЙ ШЛЯХ.

Вашинґтон, 7 серпня. — Після довгого переслухування свідків в сенатській підкомісії для провірки воєнних контрактів, щойно тепер звернено слідство на правильний шлях. Предсідник підкомісії сен. Ферґусон застановив дальші особисті напади будівничого літаків Гаверда Гюза проти сен. Овена Брустера і заявив, що приступить до провірки факту, що Гюз дістав сорок мільйоновий контракт на будову літаків, котрі ніколи не були пущені в рух. Син небіжчика президента Еліот Рузвелт у промові по радіо заявив, що він цілком не впливав на батька при роздавані контрактів на будову літаків. Надіються сензаційних подробиць з переслухання бюрових працівників, які знали про цей контракт.

ОДОМ В ДОРОЗІ ДОВКРУГИ ЗЕМНОГО ГЛОБУ.

В годині 12.13 після полудня в четвер 7 серпня вилетів з Шикаґа Вилйем П. Одом літаком Бомбшел в подорож докруги земного глобу. Досі наспіли вісті, що він долетів упродовж 5 годин і 18 мінут до летничого майдану в Ґандер, у Новій Фундландії, а потім пустився до Парижа понад океаном. У пятницю ранком радієві вісті з Парижа донесли, що Одом уже був в Парижі й пустився в дальшу дорогу до Єгипту і до Карачі, в Індії. З Індії він має полетіти до Японії, а з Японії просто до Аляски і до Злучених Держав. Одом перелетів 36 разів океан з Америки до Британії під час війни.

ЗАГАЛЬНА СУМА ОСОБИСТОГО ДОХОДУ ЗРОСЛА.

Вашинґтон. — У місяці червні зросла загальна сума особистого доходу американського населення до 193 більйонів за минулий скарбовий рік. Це є зріст на пів більйона долярів понад дохід в місяці травні, а один більйон і двісті мільйонів понад дохід в місяці березні. Департамент торгівлі, який оприлюднює ці цифри висловлює переконання, що це треба приписати зростові робітничих заплат і збільшеному доходові фармерів.

РЕМАРК СТАВ АМЕРИКАНСЬКИМ ГРОМАДЯНИНОМ.

Ню Йорк. — Еріх Марія Ремарк, німець який написав книжку після першої війни під заг. „Все спокійне на західному фронті", став американським громадянином. Його книжку, яка осягнула світову славу за опис почувань вояків при кінці першої світової війни, спалили націсти. Він заявив, що жертвує тепер свої услуги департаментові стейту, бо він знає докладно вдачу німців.

АРЕШТУВАЛИ ВИНАХІДНИКА ЗА ПІДРОБЛЮВАННЯ ГРОШЕЙ.

Трентон, Н. Дж. — Молодий, 18-літній винахідник Лерой А. Вайт з Бриджпорту, Конн., попав у тюрму за пущення в рух кількох срібних півдолярівок, які він підробив у своїй власній ляборатории в пивниці. Після арештування він оповідав про свій подвиг з таким захопленням, що комісар поліції виявив здивування, як хлопець може бути гордий зо злочину. Лерой є справжнім винахідником, одначе все хтось випередив його у признанні патенту в вашинґтонськім бюрі — Агенти Тайної Служби у Вашинґтоні оприлюднили, що в американській окупаційній зоні в Европі появилися підроблені американські гроші на великі розміри. Частина з них дісталася вже до Злучених Держав. Департамент скарбу остерігає банки й громадян перед прийманням таких грошей.

ЛІК ПРОТИ ГНИТТЯ ЗУБІВ.

Бостон, 7 серпня. — На зїзді Американського Товариства Дентистів оприлюднив д-р Бернард Ґотліб з університету в Далас, у Тексасі, що можна запобігти 90 відсоткам випадків при гнитті зубів у дітей. До цього треба вживати цинковий хлорид після вичищення зубів дентистом.

Не будуть відбирати від Росії знаряддя до друкування грошей

Вашинґтон, 7. серпня. — Урядовий Вашинґтон погодився з думкою, що Росія буде дальше мати у своїм посіданні приладдя до друкування німецьких грошей для всіх окупаційних зон. Загально стало відомим, що Росія використовує друкування гроша на знищення німецького господарства і спричинює шкоду Злученим Державам, бо німецькі гроші вимінюються на американські доляри по означеній ціні, а не по дійсній вартости німецької марки. Одначе тому, що секретар стейту Маршал, коли був головою американського воєнного штабу, дав свою згоду на те, щоб Росія взяла на себе друкування німецьких грошей, Маршал тепер твердить, що прийде до погіршення дипломатичних звязків з Росією, коли б від неї домагатися віддання грошевих форм і друкарні. Маршал уступив перед домаганням Росії тому, що Росія вислала була ще перед інвазією Европи Аліянтами ултимат з заявою, що вона мусить мати друкарню німецьких грошей.

ЦИВІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ КОРЕЇ ПЕРЕДАНА СТЕЙТОВОМУ ДЕПАРТАМЕНТОВІ.

Вашинґтон. — Секретар стейту Маршал прийняв відповідальність за ведення цивільних справ у тій частині Кореї, яка припала Америці після покінчення війни з Японією. Командант американських збройних сил у Кореї, ген. Джан Р. Годж, буде складати звіти департаментові стейту з політичного й економічного стану окупованої Кореї.

АРҐЕНТИНА ВДОВОЛЕНА З ПРИЙНЯТТЯ ЇЇ ПЛЯНУ ВСЕСВІТНЬОГО МИРУ.

Буенос Айрес, 7. серпня. — Міністерство закордонних відносин оприлюднило, що дістало з Ватикану і з Вашинґтону прихильні відповіді на арґентинський плян світового миру, проголошений 7. липня. Міністерство згадує з вдовіллям про ці відповіди і каже, що вони написані в обережнім тоні. Ці вісті є заповіддю, що Міжамериканська Конференція в Ріо де Жанейро в справі оборони Західної Півкулі, буде успішною.

Американське посередництво в полагодженні індонезького спору

ГОЛЯНДЦІ И ІНДОНЕЗЦІ ПРИЙНЯЛИ АМЕРИКАНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ. ВЗАЄМНІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРО НАРУШЕННЯ ПРИМИРЯ.

Батавія, 7. серпня. (АП). — Премієр Індонезької республики сьогодні формально прийняв американську пропозицію посередництва в переговорах для полагодження голандсько-індонезького конфлікту. Голандці прийняли цю пропозицію без застережень вже раніше. Індонезці, натомість, бажають собі американського посередництва тільки в тому, щоб вплинути на ООД та Голандію, щоби була визначена міжнародна комісія, яка посередничала б в переговорах та рішенням якої індонезці обіцяють вповні підпорядкуватися. Індонезький уряд просить рівночасно про негайну висилку американського представника, який познайомився б з індонезькими домаганнями і поглядами. Після видачі наказу про здержання воєнних дій, голандці й індонезці взаємно обвинувачуються про нарушення примиря.

ТІТО ВІДКИДАЄ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ; ТІТО ПРОСИТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ.

Білгород, 7. серпня. — Югославський комуністичний диктатор, маршал Тіто, виступив сьогодні з обвинуваченням, що Злучені Держави Америки намагаються створити „своєрідну економічну бльокаду" Югославії. У заяві, виданій за посередництвом офіціяльної пресової агенції, Тіто нарікає, що Америка відмовила Югославії висилку збіжжя під час харчової кризи минулої зими. Він в дальшому обороняє негативне становище Югославії до Пляну Маршала, добачуючи в ньому політичні „задні цілі", але рівночасно дає недвозначно до зрозуміння, що Югославія бажала б собі американської допомоги. Тіто твердить: „пороблено заходи, з метою ізолювати нас... Я думаю, що не тільки для нас, але й для інших народів Европи було б найкращою допомогою залишити нас в спокою, щоб ми могли самі собою заопікуватись та будувати наше життя відповідно до нашого вміння та можности". В дальшому Тіто твердить: „Я не думаю, щоби хтонебудь відкинув допомогу у формі позички, чи в будьякій іншій формі, без задніх плянів, значить, без політичних концесій..." В дальшому Тіто обвинувачував західні держави за піддержку для югославського визвольного руху, як теж за допомогу Греції в боротьбі проти комуністичних нападів.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВІДКИДАЮТЬ ДАЛЬШІ СОВЄТСЬКІ ДОМАГАННЯ ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ.

Берлін, 7. серпня. — Совєтський представник в Контрольній Раді Союзників предложив дальшу листу совєтських домагань воєнних відшкодовань зі західних зон Німеччини. Совєти пригадують великі знищення, заподіяні націстами на совєтській території та стверджують, що навіть при сьогоднішньому стані німецької індустрії в західних зонах є багато фабрик, які можна вважати „зайвими" та які належаться Совєтам у формі воєнного відшкодовання. Британський і американський представники рішучо відкидають совєтське домагання і стверджують, що на цю тему вони взагалі не будуть говорити, як довго не виконано постанов про економічну злуку всіх зон Німеччини та як довго не піднесено рівня німецької індустрії до такого степення, щоб західні союзники не потребували викидати мільйонів долярів на прохарчування німців та на вдержання німецької економії взагалі.

УХВАЛЕНО ПОРЯДОК НАРАД ДЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ СВОБОДИ ПРЕСИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. серпня. — Соціяльний комітет Економічної та Соціяльної Ради О.Д. прийняв сьогодні більшістю 15 голосів проти 2 (російського і білоруського) довго дискутований порядок нарад для майбутньої конференції в справі свободи преси та інформацій. Совєти, як звичайно, мають всілякі застереження щодо свободи преси.

ЧОТИРИ ПЛЯНИ ДЛЯ РОЗВЯЗКИ ПАЛЕСТИНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

Женева, 7. серпня. — Палестинський Провірочний Комітет О.Д. продовжував тут свої наради в справі відповідного звідомлення Генеральній Асамблеї О.Д. для розвязки палестинської проблеми. Наради відбуваються при „замкнених дверах" і хоча не видано жодного офіціяльного комунікату, проте з поінформованих джерел повідомляють, що вже є щонайменше чотири пляни для розвязки цеї заплутаної палестинської проблеми. Комітет мав би загально схилюватися до поділу Палестини на дві держави, жидівську і арабську, хоча й під цим оглядом натрапляється на всілякі труднощі. Не вирішено теж ще справи жидівської еміґрації до Палестини. Комітет має ще вислухати цілий ряд пропозицій своїх членів та поробити ще всілякі доходження, м. і. відвідати табори жидівських скитальників у Німеччині.

ФРАНЦІЯ РОЗБУДОВУЄ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ.

Париж, 7. серпня. — Французька Національна Асамблея ухвалила сьогодні 5,000,000,000 франків (42,000,000 долярів) на будову 16,700 тонового літаконосця для французької воєнної флоти. Рівночасно ухвалено понад 80,000,000,000 франків ($670,000,000) додаткового військового буджету. Повідомлено про будову і перебудову інших воєнних кораблів.

БРИТАНІЯ В БОРОТЬБІ З КРІЗОЮ

ПАРЛЯМЕНТ ПРИЙНЯВ ПРОГРАМУ УРЯДУ. Соціялізація буде продовжуватися. Чорчил заповідає боротьбу проти „тоталітаризму".

Лондон, 7 серпня. — Британський парлямент прийняв сьогодні більшістю 318 голосів проти 170 програму лейбуристського уряду для боротьби з господарською крізою в країні. Під час дебат прийшло до сильної опозиції не тільки з боку опозиційної консервативної партії, але теж частинно з боку самої лейбуристської партії, що є при владі. Власній опозиційній групі уряд пішов на деякі уступки, головно даючи запевнення, що дальша програма соціялізації буде продовжуватися та що уряд буде намагатись орієнтувати господарство країни більше на Европу і в той спосіб здобути більшу незалежність від Америки. Ці запевнення були необхідні з огляду на загрозу розламу в самій урядовій партії. Опозиційна консервативна партія гостро виступала проти програми уряду, при чому провідник опозиції, бувший премієр Винстон Чорчил заповів, що він готов вийти з дотеперішньої політичної неактивности і почати боротьбу проти „тоталітарного законопроєкту", як він назвав нову програму уряду. Консервативна партія виступає насамперед проти завеликих повновластей для уряду та проти драстичної редукції збройних сил. Економічній крізі в Англії та заходам британського уряду для її поборювання віддається в Америці багато уваги.

ОБТИНАЮТЬ 75% ДОХОДУ З АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ.

Лондон, 7 серпня. — У звязку з господарською крізою, британський уряд рішив наложити нові податки на американські фільми, що означатаме зменшення доходу американських фільмових підприємств з фільмового екпорту до Англії на приблизно 75%.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЗИЧКА ПІШЛА НА ЗАКУПНО АМЕРИКАНСЬКИХ ТОВАРІВ.

Лондон, 7 серпня. — Британський міністер скарбу заявив сьогодні в Палаті Громад, що найбільша сума з американської долярової позички була зужита на закупно американських товарів, головно харчів, сирих матеріялів та машинерії. Протягом останніх 12 місяців Британія видала на ту ціль 1,540,000,000 долярів. В тому самому часі Британія здобула з експорту своїх продуктів 340,000,000 долярів.

АМЕРИКА ГОДУЄ НІМЦІВ.

Берлін, 7 серпня (АП).—Американське військове управління повідомило сьогодні, що протягом місяця липня німці в злучених американській і британській зонах одержали з Америки 488,500 тон харчів на загальну вартість 61,500,000 долярів.

НІМЕЦЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ВІД РАКЕТНИХ БОМБ В АМЕРИЦІ.

Лондон, 7 серпня (АП). — Речник британського міністерства війни сьогодні заявив, що шефа німецьких дослідів з ракетними бомбами під час війни, ген. Валтера Дорнберґера, перевезено літаком з британської тюрми до Злучених Держав. Американський військовий аташе потвердив вістку, не додаючи жодних додаткових вияснень, за виїмком ствердження, що ген. Дорнберґера перевезено до Америки два тижні тому.

НІМЦІ ПРОТИ ЖІНОК В ПОЛІТИЦІ.

Бад Зальцуфлен, Німеччина, 7 серпня. — З метою „розводнити" німецький мілітаризм, західні союзники в своїх зонах піддержують більшу участь жінок в публичному житті. Але переведена в останньому часі анкета в британській зоні виказує, що німці вперто противляться участи жінок в політиці.

БРИТАНЦІ РІШУЧО ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД СОВЄТІВ ЗВОРОТУ РАФІНЕРІЇ НАФТИ.

Відень, 7 серпня. — Британське командування в Австрії звернулося сьогодні окремим листом до совєтського команданта з рішучим домаганням звороту рафінерії нафти в Льобав біль Відня, яка належить британсько-американським фірмам й яку большевики захопили минулого тижня як „німецьку власність" у формі „воєнного відшкодовання" на підставі Потсдамського договору. З відповідним протестом та домаганням вияснень звернувся теж американський командант. Справа грозить серіозними компліканціями, якщо большевики не виконають домагання.

СПРАВА АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ ГРЕЦІЇ.

Атени, 7 серпня. — У звязку з алярмами грецького уряду про необхідність збільшення грецької армії, голова американської допомогової місії Двай Ґрисволд заявив, що він має доручення допомагати Греції в боротьбі з комуністичним бандитизмом, а не збільшувати й озброювати грецьку армію як міжнародного чинника. В міжчасі до Греції приїхав вже другий корабель з американською допомогою, включно з постачанням для війська. Три дальші кораблі мають бути вже в дорозі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc, at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРО ТРЕТЮ ВІЙНУ ЗА ДЕСЯТЬ РОКІВ

Балачки про третю світову війну не є схоплені з повітря. Вони мають свою основу в страсі, який защепила комуністична Росія серед усіх верств і кляс населення. Европейські кореспонденти, які виїхали з Америки до Европи, стверджують це однодушно. В Америці теж ці балачки перестали бути балачками вулиці і перейшли на шпальти поважних щоденників та літературних магазинів. Згадати б лише про статтю в журналі „Амерікен", у якій голова конгресової комісії закордонних відносин Чарлз Ітон взиває до гри в отверті карти з Росією, хоч би навіть мало прийти до війни. Це вказує на рішучу поставу не лише приватних людей, але теж і відповідальних осіб, яким є голова комісії закордонних справ у палаті репрезентантів.

Інтересне було б ще довідатися, як далеко третя війна спопуляризована в Америці. Над цею справою перевів анкету звісний дослідувач прилюдної думки д-р Джордж Гелоп, директор Американського Інституту Прилюдної Опінії в Принстон і оприлюднив вислід пробного голосування минулого тижня. Він каже, що більша частина запитуваних ним людей є цього переконання, що велика війна прийде за десять років.

Отже само наставлення людей вказує на сумний стан, бо коли люди почнуть думати, що війна неминуча, то тим самим вони не мають сили їй протиділати.

Ґелоп пригадує, що він вивідувався від людей вже від 1945 року про їхню думку про можливість третьої війни і може вказати, як ця думка зміняється. До 1945 р. більша частина людей була того переконання, що війна прийде аж за 25 років. Тоді загал вірив, що Росія, наситившися перемогою над Німеччиною, затримається зі своїми заборчими плянами на якийсь час і ми в Америці зможемо зажити мирним життям хоч на чверть століття. Від 1945 р. опінія почала змінятися й впродовж двох років люди прийшли до висновку, що лише десять років часу лишається до вибуху третьої війни. Це вказує, що розчарування після другої війни прийшло далеко швидше, ніж після першої війни.

Ця зміна наставлення прийшла внаслідок непримиримого становища Росії до всіх великих світових питань. Населення Америки тратить просто надію на можливість наладнання справ з Росією мирною дорогою і мусить глядіти дійсності в очі.

Росія саботує мир від часу заключення післявоєнного примир'я. Вона зробила Обєднані Держави лише форумом для поширення своєї пропаганди, а припинила функціонування цілої мирової машинерії цеї організації. Америці не лишається ніщо інше, як звернути увагу на свою власну силу й лише таким шляхом рятувати себе і світ від загибелі.

Америка має відповідну військову могутність, а моральний провід теж спочиває в її руках. Ще лише треба вибити з рук Росії її ініціятиву в політичних справах з такою рішучістю, з якою Америка давала ініціятиву під час недавньої війни. Треба теж подбати про швидке переведення закроєних уже плянів для відбудови Европи, про заключення миру з Японією і про переведення панамериканського пакту в справі оборони Західної Півкулі. Коли все це буде наладнане, тоді без страху зможемо змагати до втримання світового миру під охороною Америки.

Більше уваги для нашої молоді

У нас часто підноситься критичні завваги на тему нашої американсько-української молоді. Вишукується всілякі „чорні плями" в її організованому житті, стверджується її відчуження від української справи та відсутність зацікавлення громадським життям і з журбою думається, „що станеться" з нашими громадськими інституціями та організаціями, як „не стане нас", старшої генерації. Цим, більше, чи менше правильним ствердженням фактів ми й задовольняємося, вірні старій засаді: „не тратьте, куме, сили і спускайтеся на дно".

А проте, якщо вже підносити які критичні завваги на тему нашої молоді, то їх скерувати б насамперед на адресу нас самих, старшої генерації. Бо молодь є така, які її батьки та як її виховано.

З минулого і сучасного життя нашої молоді можна б навести багато переконливих прикладів на те, що наша молодь така, як і кожна: повна запалу, енергії, не бракує їй теж ініціятиви та охоти до праці. Багато з цеї молоді бере активну, часом провідну участь в загальному житті. І здається, що власне на підставі фактів не було б важко доказати, що наша молодь в більшості „своє робить". Натомість навряд, чи можна би так само доказати, що ми, старша генерація, „своє зробили" та виконали наш обовязок у відношенні до нашої молоді. І це під багатьома оглядами, від українського виховання почінаючи, а на її організованості кінчаючи. Не можна заперечити, що й під цими оглядами багато зроблено, але тут діло не в тому, що зроблено і що занедбано, але насамперед в тому, що треба робити і про що треба постійно памятати.

Усі ми разом і кожний зокрема повинні віддавати рішучо більше уваги нашій молоді. Активним в громадському і організайному житті треба всіляко допомагати, піддержувати їх, постійно заохочувати. Неактивних і байдужних треба, річ проста, заінтересувати нашими загальними, як і їх молодечими організовано - громадськими справами. Два місяці тому в Ню Йорку ми були свідками влаштованої молоддю імпрези, яка „загнала в кут" не один наш загально-громадський виступ. Маємо на думці Зїзд і Фестиваль української молоді нюйорської округи. Цей зїзд і цей фестиваль коштував багато труду і праці, але він під кожним оглядом „виплатився". Чи не можна б заохотити молодь теж інших місцевостей до подібних імпрез та допомогти їм їх влаштувати?

На дні від 30. серпня до 1. вересня вже заповіджена у Филаделфії конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки. Крім організаційних діловых справ Ліги, відбудеться в рямках конвенції теж „Парада Талантів". Вже сьогодні треба подумати і подбати, а як потрібно то й допомогти, щоби якнайбільше нашої молоді з усіх стейтів приїхали на цю конвенцію. Про це повинні подбати не тільки місцеві організації молоді, але теж і батьки та загально - громадські установи.

Більше уваги нашій молоді, тоді менше буде нарікань і турбот, а більше радости і надій!

Франція мусить рішатися

(УБІ). Пер Бернюс займається у „Журнал де Женев" із 12. липня напруженим і хаотичним положенням у Франції. На думку автора статті, теперішній стан не може довго існувати. Уряд Рамадіє не уявляє собою тієї рівноваги сил, яка необхідна для кожного здорового уряду. З цього факту здає собі справу й сам Рамадіє. Після того, як комуністи вийшли з уряду, а Франція остаточно зорієнтувала свою політику на захід, вона вибрала шлях, який мусить показати свої наслідки так у внутрішній, як і у зовнішній політиці країни.

Думка про те, що Франція зможе грати ролю посередника між заходом і сходом, виказалася злудною. „Добра і плянова зовнішня політика можлива тільки тоді, коли в самій Франції комуністи не матимуть ніякого впливу на уряд". Але так воно не є. Комуністи намагаються накинути свою волю в усіх ділянках життя, так у зовнішній, як і у внутрішній політиці.

Доки комуністи були при уряді, вони мали змогу — що й зробили — інфільтруватися в усі ділянки політичного й господарського життя, розбудовуючи при тому робітничі синдикати, і хоч не всі робітники є комуністами, то вони сяк-чи-так стоять під наказами комуністичної партії, яка кермується за Генеральною Конфедерацією Праці (К. Г. Т.).

Комуністи не є тепер при владі, але користуючися робітничими синдикатами й піддержуючи соціяльні заворушення та неспокої серед робітничих мас, вони роблять великі труднощі урядові. Час на перебрання влади ще не наспів, Москва ще не дала гасла, а може і внутрі ще не все готове. Але комуністи готовляться на всякий випадок і вони готові посягнути за цю владу навіть нелегальним шляхом. Комуністична партія діє поза урядом і своєю елястичністю та боєвою тактикою вона держить у напруженні французькі маси. „Великі рішення не западають тепер у парляменті, ані в лоні уряду, але поза ними, під пресією масових рухів, якими керують комуністи".

„В цих умовинах, між політикою здогадної рівноваги сил і тією, яку накреслив у своїй промові в Ліль ген. де Голь („година рятунку батьківщини наспіла") не має більше можливости хитатися: ця друга є „добра". Цей стан розуміє і Рамадіє. Він знає, що Америка тільки тоді уділить свою допомогу Франції, якої вона так дуже потребує, коли вона обєднає всі здорові національні сили довкола ідеалу західних народів.

„А воно є цілком ясним, що направлення положення, яке не перестало погіршуватися на протязі останніх тижнів, може статися тільки через обєднання парляментарних сил, ворожих совєтському тоталітаризмові, із силами, що їх репрезентує особистість ген. де Голя та з тим рухом, який створився з його ініціятиви". Ген. де Голь користується великим авторитетом серед французів, а „країна має відносно нього велике зобовязання".

Але перед Францією стоїть ще одно рішення зовнішнього порядку. Як відомо, плян Маршала передбачує повне економічне включення західньої Німеччини; як рівнорядного чинника, в господарську відбудову Европи. Генерал Клей, ген. губернатор американської окупаційної смуги Німеччини, одержав уже в цьому напрямі точні інструкції з Вашингтону. Це в першу чергу проблема Рурщини. „Журналь де Женев" з 25-го липня пише на цю тему: „ЗДА розглядають проблему виключно з економічної точки зору; вони студіюють проблему так як це робив би якийсь підприємець, зацікавлений цілком звичайно тільки видайністю підприємства". Франція розглядає проблему в першу чергу з політичної точки погляду. „З мотивів безпеки, Франція боїться промислової відбудови Німеччини і то особливо піднесення її тяжкої промисловости. Вона не противиться тому, щоб збільшити активно видобування вугілля з тією передумовиною, щоб вона діставала відповідну скількість палива. Але вона не може допустити до того, щоб продукція сталі, яка була устійнена на Потсдамській конференції на 5, 8 мільйонів тони, пізніше піднеслася до 7,5 міль. тони, осягнула тепер 11 до 12 мільйонів тон, як цього хочуть американці. Для французів Рурщина осталася арсеналом пруського мілітаризму. Американсько - французький спір за цю тему пішов так далеко, що Бідо загрозив навіть демісією, якщо Америка не піде на зустріч французьким домаганням. Французи хотіли б розбудувати рурським вугіллям продукцію сталі в своїй Лорені і в цей спосіб недопустити до можливости сильного розвитку німецької тяжкої індустрії, яка з часом могла б розвинутися в воєнну індустрію. Американці в свою чергу заявляють, що було б абсурдом не використовувати ренсько-вестфалійську індустрію. І це тим більше, що росіяни пустили в рух тяжкі фабрики Саксонії і Шлеську. Західна Німечина мусить мати змогу експортувати мануфактурні вироби, щоб у цей спосіб платити за харчеві продукти, що їх доставляють їм англо-сакси коштом своїх податковців.

Як бачимо, аргументи обидвох сторін досить сильні. Щоб не допустити до скрайностей, Англія взяла на себе ролю посередника: Розрив між Вашингтоном і Парижом міг би скомпромітувати і сторпедувати цілий плян Маршала. Американсько-англійська конференція в справі Рурщини, яка має відбутися у Вашингтоні повинна прояснити ситуацію. Від її висліду залежатиме й справа обєднання французької окупаційної смуги Німеччини з англо-американськими смугами. Париж і Вашингтон стоять перед важливими рішеннями.

Лев Ясінчук

Наша живучість

Серед загального політичного гамору, якого вислід безперечно може заважити й на нашій долі, ми не просипляємо часу, відчуваючи, що рідна земля кладе на еміграцію — деякі надії. І тих надій ми не бажали б завести. Тому хочемо за всяку ціну зберегти нашу молодь. На це ми мусимо вести рідну школу, щоб вона фахово помогла нам у цьому. Очевидно, що успіх школи може бути тоді, коли вона буде на однакових засадах працювати на кожному місці. Щоб це осягнути, відбулася конференція керівників усіх українських шкіл Австрії і представників їх учительства. Конференція тривала два дні 20 і 21 липня ц. р., дала на основі звітів з місць незвичайно цікавий образ українського шкільництва та прийняла на основі широкої доповіді — постанови як про напрямні виховання в ньому, так і щодо можливостей і способу ведення українських шкіл.

Виявилося, що в Австрії працює 34 виховно-учбових українських одиниць, а то: 10 дошкіль, 17 народніх шкіл, 5 гімназій різного типу й 4 фахових шкіл. Разом є у тих заведеннях 1610 української молоді під кермою 155 учительських сил. З цього зіставлення видно, що річ іде про немаловажну справу. Українська молодь може відповідно до віку й потреби та своїх уздібнень і нахилів користати з різного роду навчання, підлягаючи однаковому вихованню, що в ньому включаються найвищі потреби й завдання будучої праці для українського народу.

Та все ж таки звіти з місць виказали незвичайні браки; браки не в праці чи вислідах, а в самому існуванні шкіл: нема відповідного приміщення, декуди не достає правного оформлення, що може мати для них непримені наслідки, недостача учбових підручників і научного приладдя, недостача шкільних бібліотек, з яких молодь могла б користати по своєму замилуванні. З боку учителів робиться всі можливі удогіднення для молоді та йдуть зусилля, щоб процес виховання за поміччю навчання відбувався якнайправильніше. Але те все дає тільки половичні наслідки, бо на це треба поважніших фондів, які годі добути тут на місці. І в тому напрямі запали на конференції деякі постанови, що бажали б втягнути в круг заінтересування нашим шкільництвом також заморську стару еміграцію. Та коли те все відноситься до питання дуже важного, але все ж тільки почасти теоретичного, абстрактного, то матеріяльне вивінування вчительства дотичить таки живих людей. Учителі шкіл по таборах мають як і прочі таборові мешканці принайменше якусь таборову підставу до життя (мешкання, світло, опал, деякі додатки, деяке число вчителів має навіть платню від УНРРА, хоча й те вже скінчилося зі смертю тієї установи), то нпр. в інсбруцьких школах (як це іскраво висловив один із учителів) побирають менше на місяць ніж коштує один картон американських цигареток. А це одинокі наші школи на волі (не — в таборі), що мають повноправну підставу існування.

Якщо б стара, загосподарована еміграція в Америці потрактувала нашу шкільну справу поважно, так, як вона на це заслуговує з огляду на її значіння, то поставила б українську школу поміж найважніші справи, що вимагають особливої дбайливості. Вважаю, що американсько-українська прилюдна опінія повинна рішуче піти на зустріч деяким вимогам зверненим до неї на згаданій конференції, як напр. дати до розпорядимости фонд на злагодження шкільних підручників, прислати більшу кількість українських книжечок до читання для молоді, щоб американські видавництва не журилися де їх збути, та допомогти в удержанні вчительства, в першій мірі вчительства інсбруцьких шкіл Братства св. Ап. Андрія

(Докінчення на 3 стор.).

Ґустав Середі.

Шкірка з кавуна

I.

Фільософ Теодор стояв при вікні своєї темної, задушливої кімнатки та дивився на граничний мур сусідньої камениці. Вже може з тисячу разів бачив ті сліди мулярської кельні на брудній, старій стіні. Крізь відчинене вікно доходило літнє повітря, пересичене запахом страв. Відвернувся від того жалісливого образу та пішов до свого нужденного стола. Всміхнувся розмріяно, погладив рукопис, оправлений в тверді окладинки, що був твором його життя.

Бо Теодор не жив як люди. Цілими місяцями не виходив із хати, частіше не їв, ніж їв, опадав на залізне розгойдане ліжко, коли безсильність охоплювала вже його мозок. Не мав свояків, приятелів, не мав жінки, що любила би його, навіть пса не мав, до якого міг би заговорити. Давніше часом говорив сам до себе, та вже й від того відвик. Не жив як люди, а студіював і нишпорив довгі літа в старих, подертих книгах, а потім довго роздумував, похожуючи сюди й туди по скрипливій долівці... вікні працював довгі роки над своїм великим твором, що мав спасти світ.

Так, він мав спасти світ. Врятувати людей від терпінь, нещасть і нужди. Просвітлити темний світ, у якому люди взаємно ріжуться, освітлити людям шлях висушити трійливі мочарі гріхів, викорінити війни... Освітлити світ чистотою, сонішнім сяйвом, осміхом, любовю...

А як скінчив велику працю, написав листа до начальника держави, сповістив його, що принесе йому свій твір, щоб його країна перша відродилася.

II.

Івась зараз побачив, що й сьогодні не буде обіду. Мати сумна сиділа біля кухні... вже недалеко полудне, а батько ще не вертається. Нині також не найшов він роботи.

Івась оглянувся, потім висунувся з хати. Мати й не запримітила того. Йому прийшло на думку, що тепер пекарчук возить удруге візочком печиво. Може знову вдасться дістати одну булку,я к тамтого разу... В жолудку воркотіло йому... та в цюж мить побачив батька, як ішов втомлено, а все ж спішно. І неправдоподібне... чи то може бути? В одній руці несе клунки, в другій кавуна!

Хлопець побіг назад у кухню, не сказав нічого, а знову сів у своєму кутку. За хвилинку зявився батько й озвався вже від порога:

— Я маю роботу в пристані! А це буде робота на кілька тижнів... ось ту маєш усе, звари скоро!

Жінка щасливо стала вештатися коло тих річей та взялася скоро варити.

— Тепер знову є праця при торговельних кораблях. Я двигав наче худобина... Та гроші головна річ. Івасю, ось маєш кавуна, гарний, що? Буде смакувати по обіді. Кавун по обіді, щось такого тобі рано й на думку не прийшло!

III.

Теодор увійшов у передміську вулицю, крикливу від хлопчиськів, повну пилу, смердючу. Свою велику працю держав кріпко під пахою. Йшов на стрічу новому життю. З піднесеною головою, великими кроками йшов поміж вихудлими жінками й мужчинами дільниці вбогих і бурмотів собі під носом:

— Все буде інакше.

Із шинку чути галас, бешкет... Теодор відвернув голову та подумав:

— Тут теж усе буде інакше... Де тепер темнота й нужда, побудують гарні, охайні домики посеред городців.

Осміхаючися, пішов далі й дійшов до міста.

IV.

Івась відложив ложку, бо вже наївся. Батько поклався на ліжко, прижмурив очі й курив папіроску. Мати встромила хлопцеві в руку великий шматок кавуна:

— Тепер іди на вулицю, там також можеш їсти, а потім піди на майдан бавитися. Тато мусить переспатися, він втомлений.

Івась ощасливлений вибіг із хати. Побіг над беріг там сів на камінь і смачно заїдав кавун. Від долини почувся дітоЧий гамір.

— Вони бавляться кульками, — подумав він і всміхнувся.

Як зїв увесь кавун, відкинув шкірку, подзвонив у кишені скляними кульками та підсвистуючи пішов на долину.

V.

Теодор ішов тепер поміж величаві палати середмістя, куди юрбою переходили елегантні жінки й мужчини. На розі вулиці стоят обдертий, сліпий прошак і витягнув руку з капелюхом. Теодор похилив голову.

— Ще буде інакше... Кілька каменицьдалі стояло чорне авто. Кількох рівнодушних мужчин в однострох всунули мерця до авта. Серед юрби почулися голоси:

— Втратив усе... прийшла ліцитація... тай кулька в лоб...

Теодор ішов далі й думав:

— Все ще зміниться.

Пішов мостом через ріку.

— Гроші, боротьба, фальшивий блеск, ріки... усе те пропаде... У людях пробудиться правда, чесність, справжня любов... Все буде інакше...

Як зійшов із моста, пішов здовж ріки. Тепер він уже недалеко мети.

VI.

Івась прийшов до дітей, зупинився та сказав спокійно з руками в кишенях:

(Докінчення на стор. 4-тій).

З життя української еміграції в Німеччині

ПИСЬМЕННИКИ — ДІТЯМ.

В Берхтесґадені відбувся другий зїзд Обеднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова. Відкриваючи зїзд голова Обеднання підкреслив, що ця подія відбувається в той час, коли в Україні ллеться кров, коли ворог провадить нещадний наступ, розрахований на фізичне й духове знищення нашого народу, що ці обставини кличуть нас скріпити виховання нашої дитини, скріпити бій за її душу.

Після привітань від ЦПУЕ, МУР-у, Академії Наук, Обеднання Музик, редакцій часописів, табору „Орлик" та окремих осіб, доповідь на тему „Періоди розвитку дитини і дитяча література" зробив проф. Ващенко.

— Дитяча психологія, — говорив доповідач, — це основна ділянка дитячого письменника. — І він дає широку аналізу різних періодів розвитку дітей, робить характеристику їхньої психології, використовуючи іноземних теориків, зокрема Дюї з його теорією асоціятивного та рефлективного мислення дітей.

Ніколи ще історія, говорить він наприкінці, не ставила перед нами таких важких завдань, як тепер. Діти нашої еміграції пережили страшні хвилини. Часом були свідками, коли перед їхніми очима ворог нищив їх родичів, вішав людей, коли самим дітям доводилось голодувати і т. п. Це внесло отруту в їх душі, яку треба унешкодити і, загоївши рани, викликати в них оптимізм і життєрадісність, виховати гуманне ставлення до людини.

Далі про сучасний стан дитячої та юнацької літератури доповів голова ОПДЛ. Він схарактеризував ту продукцію, яка вийшла за останній рік після першого зїзду, розповідав про ті труднощі, що стоять на кожному кроці перед Обеднанням. За згаданий час вийшло 14 дитячих книжок — 5 з них доповідач оцінює позитивно, а 9 — різко негативно. До кращих творів належать книжки Яворівського, Метруся, Коломийця, Ніни Бурик, Левицького. Найбільша перешкода у справі видання дитячої літератури — це брак ліцензії і особливо прикро вражає те, що наші існуючі вже ліцензіяти (за винятком одного) не йдуть назустріч ОПДЛ, не хотять допомоги у справі друкування літератури для дітей. Нічого не зробили в цьому напрямку і наші громадські еміграційні організації.

У жвавім обговоренні доповідей порушено питання, щоб видавати дитячі книжки замісць одного з наших тижневиків.

Професор Тищенко у своєму оптимістичному виступі, насиченому даними власного великого досвіду, говорив про можливі ситуації при переїзді до інших країн, про справу організації видань, про написання творів, які гартували б наших дітей перед асиміляцією, яка почалася з того часу, коли наші люди переступили кордон своєї землі.

Закриваючи зїзд, голова ОПДЛ висловив надію, що наші письменники і надалі ще наполегливіше працюватимуть, в галузі дитячої літератури ні на хвилину не забуваючи найпекучіших потреб у справі виховання нашої дитини.

В. Голуб.

ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР У ДІЛЛІНҐЕНІ.

— А моя лялька і очі закриває!

— А моя і пищить!...

Все ж діти — при всій приєній їм фантазії — були збиті з пантелику, почувши, що сьогодні в театрі ляльки будуть ходити і говорити!

Щось із 200 дітвори прийшло дивитися на „Фарбованого лиса" за І. Франком. Гучними оплесками і щирим сміхом вітали вони появу улюблених лисиць і борсуків на сцені першого українського лялькового театру, під керівництвом п. Верещинського. Ляльки дійсно жили: пили воду, крали торбу, шукали розбійника-лиса і розмовляли. Але іноді вони говорили задовго, забагато. Проте діти були захоплені.

Увечері тут же, в Діллінґені, цей театр робив, „велику параду ляльок" для дорослих. І знову — ляльки в руках безперечних майстрів своєї справи — грали чудово.

Леонід Полтава.
(За „У. Вісті").

ПОВІДОМЛЕННЯ
ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ.
(Серпень, 1947).

Допомога Скитальцям в Німеччині та Австрії.

Згідно з постановами Екзекутиви з дня 30. липня ц. р. рішено вислати харчеву допомогу до Австрії та Німеччини для осіб поданих в провірених списках, присланих Допомоговим нашим Комітетом в Німеччині та Австрії. В останньому часі виявилось, що деякі скитальці з Австрії та Німеччини розписують листи до різних організацій та приватних громадян з проханням допомоги. Дуже часто ці особи не потребують помочі, подають фалшиві звіти а навіть не належать до української організації.

Для виключення таких надужить Екрекутива ЗУАДКомітету рішила придержуватися всеціло засади зцентралізування допомоги через **Краєві** Допомогові Комітети. Однак само заряджения ЗУАДКомітету не вистарчає, щоби зарадити цьому лихові. Тут треба співпраці усіх організацій та поодиноких громадян. Томуто З. У. А. Д. Комітет ще раз просає усіх, хто несе поміч нашим скитальцям в Европі, щоби вони присилали імена усіх цих осіб до ЗУАДКомітету, де вже існує **Центральний Список** осіб потребуючих помочі. При допомозі усього нашого громадянства можна цей **Список** доповнити та в той спосіб ввести в допомогову акцію організованість і доцільність. Імена слати негайно до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗУАДКомітет буде служити інформаціями кожній організації та поодиноким громадянам, котрі займаються допомоговою працею.

Табор з Ріміні.

Табор з Ріміні, Італія, перенесено в цілості до Англії, де розділено його на кілька менших таборів. Всі мешканці таборів в Англії є трактовані покищо як **воєнні полонені** і до них принороблює англійський уряд усі міжнародні приписи Гаґської Конвенції.

Для гуманітарної акції в таборах призначене Центральне Українське Допомогове Бюро в Лондоні. До часу вияснення дальшого положення цих таборів найкраще комунікуватися прямо з Бюром в Лондоні. Газети та книжки можна висилати прямо до таборів.

3) Посередництво праці.

Велике число наших громадян звертається до ЗУАДКомітету з проханням піднайти їм відповідну працю, а з другого боку працедавці, наші фармері та бизнесмени шукають за добрими робітниками. Екзекутива ЗУАДКомітету рішила створити постійне бюро **Посередництва Праці** та прохає цим наших фармерів, бизнесменів та поодиноких громадян зголосити до ЗУАДКомітету слідуюче:

1) Яких робітників потребують?

2) Яка заробітна платня?

3) Число робітників потрібних до праці.

Коли хто знає запотребовання робітників по фабриках (наші формани) чи в яких небудь інституціях, просимо голосити це негайно на в горі подану адресу.

4) Збірки на допомогу.

З поодиноких громад наспіли до ЗУАДКомітету листи з повідомленням, що в їх громадах переводять збірки на допомогу ріжні люди а навіть незнані їм організації.

Екзекутива ЗУАДКомітету вважає своїм обовязком остерегти нашу суспільність перед такими збірками та пригадати, що одинокою інституцією в Злучених Державах, яка є під державною контролею і має право переводити публичні збірки це Злучений Український Американський Допомоговий Комітет. Громади чи поодинокі особи, які мають окремі уповноваження від ЗУАДК. переводити збірки по громадах, повинні ці збірки передавати негайно до ЗУАД Комітету. Ніяка організація не одержала від ЗУАДКомітету уповаження переводити збірку на свої власні цілі.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Д-р Роман Осінчук.

Тайна життя клітини

Ми вже в попередній статті згадали, що науковий конгрес учених-цитольогістів, що саме кілька днів тому закінчив свою роботу, займався живою клітиною від її фундаментальних проявів їх власного життя до сповнювання найвищих функцій в тваринному й рослинному царстві. Тому до речі буде, коли ми сьогодні познайомимося з будовою цієї живої клітини.

Клітина в грубшому нарисі складається з протоплязми, себто тіла, ядра, що звичайно міститься в середині клітинної протоплязми та не завжди докладно зазначеної оболонки, що оточує цю клітину. Ці три складові частини відограють велику ролю в житті клітини і тому їх більше докладна будова є незвичайно скомплікована. Бо щоби клітина сповняла свої життєві функції, вона мусить, як кожна річ в природі поступати згідно з фізичними й хемічними законами цієї природи.

Розглядаючи блище будову вже самої клітини, можемо переконатись, що протоплязма не є одностайним тілом. У ній можна знайти дуже делікатне руштовання, збудоване з білковинних субстанцій, а серед цієї дрібної сітки руштовання можемо найти і другі субстанції, такі, як цукор, товщі, соли і то що. Ядро клітини має теж свою характеристичну будову, яку особливо краще можна бачити в часі поділу клітин (її розмножування). Тоді бачимо, що ядро складається з певної характеристичної кількости хромозомів, які ще є зложені з дрібненьких зеренець. Ці хромозоми тоді укладаються в специяльні петлі і кількість таких тіл є точно означена для кожного роду тварин. Ціж хромозоми, як наука твердить, переносять спадкові прикмети з роду в рід та запевнюють немов би безсмертність людині. В цій теж стадії і оболонка клітини є більше виразна. Вона теж у процесі обміну речовин (всисанню потрібних до життя речовин і видалюванню непотрібних чи навіть шкідливих субстанцій) грає велику ролю.

Розуміється, що цим представленням є ще далеко невичерпана історія будови клітини, але ж це вже завело б у сферу наукових теорій чи термінольогії, а ми маємо завдання подати ці речі в популярний спосіб.

Така клітина може жити й думати сама для себе та бути т. з. одноклітинним твором. Другі клітини провадять життя суспільне, себто живуть і працюють разом на користь багатомільйонової маси, великої суспільности клітин. Таким твором є багатоклітинний організм, а ним є рослина, тварина й людина, себто цей увесь живий світ, що ми його своїми очима бачимо.

Життя поодинокої клітини в багатоклітинному організмі є дещо інше. Тут клітина не лише думає і дбає про себе. Тут життя клітини регулюється вимогами всіх, нераз далеко від себе віддалених клітин, себто вимогами й добром цілої суспільности. Для тієї цили вимагається вже більше зріжничкованої організації клітин та доброго проводу. Клітини одні є призначені до таких функцій, другі до других і в цей спосіб творяться менші суспільні твори, зложені вже з дуже кваліфікованих специялістів у своїй праці. Такі клітини творять свої „цехи" чи органи. Для прикладу можна б такі органи навести як печінка, нирки, серце, кров, лімфатичні залози і т. д. Ми знаємо, що кожна клітина печінки це висококваліфікований хемік, лімфатичні клітини це щось в роді порядкової поліції, червонокрівці і кровні судини, це сітка добре продуманого і найбільше доцільного транспорту поживи і взагалі комунікації, а клітини нервної системи це адміністрація і державний провід організму.

Коли кожний з нас приглянеться роботі і життті цієї велечезної, бо багато тріліонової, суспільности клітин людського тіла, то не може з дива вийти, як вони прекрасно, згідливо та в незвичайній гармонії працюють, маючи завжди на увазі лише загальне добро загалу, а з другої сторони мусить подивляти й роботу клітинних провідників, що вміють кермувати такими масами, памятаючи про добро кожної суспільної верстви та щасливе життя кожної клітини. Кожний з нас тоді прийде до висновку, як далеко ще до ідеального життя людської суспільности, яка ледви начислює понад півтора міліярда людей у цілому світі.

Але де ж лежить тайна успіху? В самій клітині, і то в кожній клітині без огляду на її суспільне становище, фах і клясу. Ця тайна успіху лежить в самомоу заложенні, будові та її громадському розумінні своїх обовязків.

І саме, коли збагнемо будову клітин до її найдрібніших складників, тоді теж зрозуміємо її прояви життя та виснимо багато життєвих ясних і темних днів людського життя.

Тоді теж вчені зможуть вияснити справу багато хворіб, тоді вкінці розвяжуть справу повстання рака та цілу темну сторінку різних психічних хворіб, таких як схізофренія, манякальні депресії, психози і другі. Тоді теж ясною стане для нас справа таких модних тепер в медицині вірусів. Тоді вкінці стане ясною ціла містерія життя, смерти, хвороби й здоровя.

Поміж найважнішими питаннями останного конгресу цитольогістів були саме справи хемічної будови клітини, незвичайно складної ролі хромозонів, спадковості хемічних прикмет вірусів і т. п. Лише основні студії живої клітини попхають вперед теж і питання продовження людського життя.

ГУВЕР ПЕРЕД 73 РОКОМ.—Перед недалеким 73 роком народження, який припадає 11. серпня, бувший президент Герберт Гувер дозволив узяти із себе світлину в своїм літнім городі Богімієн Ґров, у Каліфорнії. Він единий бувший президент, що остався в живих.

БЕЗУСПІШНІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ „ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ" І „ВЕТА" В НЮ ЙОРКСЬКІМ ПОРТІ

В понеділок, 4 серпня, заплив до нюйорського порту совєтський пароплав „Россія", що привіз з Одеси та середземноморських портів 438 подорожних, в тому 104 американських громадян. Це вже третій з черги приїзд цего корабля до Ню Йорку. Раніше на ньому приймали досить ввічливо місцевих кореспондентів, але тим разом сталося інакше. „Россія" стояла на кварантані і кореспонденти вибралися до нього на гольовнику разом зі санітарними, митними та іміґраційними властями. Большевицький комісар, що рівночасно виконує функції корабельного лікаря, насамперед відмовив кореспондентам дозволу вступити на корабель. Не обійшлося без прикростей і з федеральними урядниками. Капітан корабля не хотів відкрити бічних дверей і пропонував їм, щоб вони драпалися на корабель по мотузковій драбині, на що урядникам не дозволяють їхні портові приписи. Гольовник дожидав пів години, не впускаючи „Россії" до порту. Большевики переконалися, що „вето" тут їм нічого не допоможе і вкінці отворили бічні дверцята та впустили урядників, але „залізної заслони" перед кореспондентами все ще не хотіли піднести. Вкінці і тут не встоялись. Капітан корабля прийняв кореспондентів дуже чемно та заявив, що до початкової відмови вступу заставила його стаття в одній нюйорській газеті після попереднього приїзду „Россії" до Ню Йорку. В статті були критичні завваги на тему корабля, що поставили в злому світлі капітана і залогу перед совєтськими властями.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Наша живучість
(Докінчення зі стор. 2-гої)

й тих шкіл де вчителі як справжні апостоли, як Сковорода — ходять щодня в іншу місцевість, щоб учити українських дітей рідної науки.

Допомогу Братським школам можна б передати безпосередньо тійже установі (за посередництвом Преосв. д-ра Івана Бучка в Римі: Pasagiata del Gionicolo 7, Roma 129, Italia, а іншим школам — на руки уповновженого Лондонського Українського Бюра.

У звязку з допомогою Братським школам, головно в Інсбруці, можлива є легка й систематична розвязка. Напр. окремі українські організації повинні би прийняти патронат над одною зо шкіл — народньою, торговельною, гімназією, а окремі громадяни повинні взяти удержання одного учня в тих школах. Коли б на удержання одного найбільше потребуючого учня давати місячно по одному долярові, себто за десять місяців шкільного навчання 70 долярів, то вдержання шкіл було б вповні забезпечене. Знаючи патріотичне наставлення старої української громади в Америці, думаю, що не завели б нас надії на те, що найдеться сотня таких, що забезпечать одному учневі користування з української школи; тоді сотня українських, найбільше потребуючих дітей буде користати з рідного виховання й навчання; для тісного обеднання давньої еміграції з новою, для будучности української молоді. Саме тепер у вакації треба ту справу енергійно взяти під розвагу і приступити негайно до її здійснення, пересилаючи чи місячні, чи цілорічні оплати названим уже шляхом (через Преосв. Бучка).

Як бачите Земляки, хоч над нами висить меч Дамокля, хоч ми непевні нашого завтра, — ми всеж таки не падемо духом і розбудовуємо пляни так, якби ми мали тут вікувати, бо життя не може зазнати прогалин. І в тому я відчуваю нашу живучість.

23. 7. 1947.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ВОНСАКЕТ, Р. АЙ.

З похорону на допомогу скитальцям.

Дня 28. червня відбувся похорон Дмитра, сина Косця і Марії Корницьких, членів У. Н. Союзу.

Похорон відбувся в укр. прав. церкві і його відправив о. П. Білон, парох цеї громади. Велику втрату понесли родичі родина і так само вонсакетська громада, бо цей молодий хлопець був здібний, умів дуже добре малювати і що тільки було потрібно, чи до якої вистави, чи концерту і яких інших народних виступів, то все молодий Корницький зробив без жадної винагороди.

Помер, маючи 34 роки. Похорон відбувся величавий, багато людей було позамісцевих як з Гніздол, Мин., з Ню Йорку, з Потокет, і Провіденс, з Централ Фолс, Р. Ай.

Після похорону всі зійшлись на галю на перекуску. О. Білон сказав до присутніх про заслуги померщого Дмитра і покликав до жертви на скитальців. Збірку перевели М. Липська і Р. Вецал. Зібрано $37.50.

Жертви зложили: по $5: К. і М. Корницькі, С. Ґирилко; по $2: П. Ч. Стойко, М. Дмитришин, А. Кашчишин; по $1: Р. Вецал, П. Шевчук, П. Клекот, І. Пагут, І. Шпак, А. Свірська, П. Акецявич, Й. Пагинобс, Т. Никорчук, М. Кевлич, Г. Свірський, Н. Римінник, І. Королишин, В. Герман, о. П. Білон, М. Липська, А. Квасніцька, А. Рибак, І. Бардачевський, І. Свірський; дрібними $6.50, разом $37.50. Гроші вислано до Комітету.

Розалія Вецал, секр. Д. К.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Українські сироти в Америці

2)

(Продовження списка).

9. **Гнатейко** Мирослав, син Констатина й Анастазії Паничок, уродився 21. січня 1929 р. в Зеленій, пов. Рава Руська. Від 1935 р. замешкав враз із родичами у Львові й тут покінчив 6 кляс народньої школи в 1941 р. В роках 1941 1944 покінчив 5 кляс української ґімназії у Львові. В 1944 р. забрано його до Німеччини на роботи. З приходом американських військ покінчив 7-му й 8-му ґімназіяльну клясу в Зальцбурзі. Прийшов до Семинаря в Стемфобді 4. лютня 1947 р. Від 15. до 23. лютня був на відпустці в родини. Дня 1. травня 1947 р. поїхав до своєї тети в Пасейку: 394 Dewey Ave., Rochelle Park, N. J.

10. **Голуб** Михайло, син Івана й Евдокії Колісник, уродився 1. січня 1930 р. в с. Раковець, пов. Підгайці. Покінчив сільську школу. До ґімназії ходив у Бережанах. У 1944 забрали його німці на роботу до міста Зайфель у Німеччині. Там застала його американська армія. Опісля ходив ще до школи аж доки не виїхав до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді в жовтні 1946 р. Дня 8. липня 1947 р. почав працювати в Coca-Cola Bottling Co., 675 Main St., Stamford, Conn. А зараз мешкає: Mrs. Felix Kopac, 52 Harbor Sc., Stamford.

11. **Гриник** Тарас, син Ілії й Катерини Борис, уродився 23. березня 1929 р. в Дрогобичі. Покінчив 6 кляс народньої школи. В 1944 р. забрано його до Німеччини на роботи й там працював у слюсарському варстаті аж до капітуляції. Зі Зальцбурґа виїхав до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 25. січня 1947 р. Виїхав зі Семинаря до Филадельфії 6. лютня 1947, а повернув 27. червня того ж року.

12. **Дибуляк** Роман, син Василя й Ксені Наливайко, уродився 17. лютня 1929 р. в Тростянці Малім, пов. Золочів. Покінчив 4 клясі народньої школи. в 1944 р. забрали його німці на роботу до Німеччини, де він працював у Берхтесґадені. Перебуваючи в таборі вчився в слюсарському варстаті. Прийшов до Семинаря до Филаделфії 6. лютня 1947 р.

13. **Дорош** Володимир, син Івана й Анни Задолиної, уродився 21. листопада 1929 р. в Сеньківцях, пов. Рава Руська. Покінчив народню школу. В 1942 р. забрано його на роботи до Німеччини й він жив аж до капітуляції в Ульмі. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 4. лютня 1947 р.

14. **Дубно** Маріян, син Івана й Марії Чорнодольська, уродився 30. квітня 1930 р. в Золочеві. Покінчив 6 кляс народньої школи. В 1944 р. забрано його до Німеччини, де перебував аж до капітуляції. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 17. квітня 1947.

15. **Злужний** Юрій, син Осипа й Христини Кельц, уродився 17. квітня 1929 р. у Львові. Покінчив 6 кляс народньої школи й 5 кляс ґімназійних у Львові. Від 1944 р. до 1946 працював у Німеччині. В Зальцбурзі покінчив 7 і 8 клясу реальної школи. Зложив іспит зрілости в Реґензбурзі. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 25, січня 1947. Дня 12. травня того ж року виїхав із Семинаря й знаходиться під такою адресою: Mr. Stephen Dmytryk, 110 Dal Ave., Palmerton, Pa. Tel. 4160.

16. **Згоба** Лукаш, син Михаїла й Марії Славич, уродився 30. жовтня 1930 р. в Шандровичах, пов. Турка. Покінчив 2 роки народньої школи в Шандровичах. 9 1942 р. забрано його до Німеччини, де працював аж до капітуляції. Прийшов до семинаря в Стемфорді 17. червня 1947 р.

17. **Казанівський** Зенон, син Василя й Михайлини, уродився 12. листопада в Нивиці, пов. Радехів. Покінчив 7 кляс народньої школи. Дня 3. червня 1944 р. виїхав до Німеччини, де працював у Відні. По капітуляції перебував у лягрі в Лінцу, Австрія. Дня 7. жовтна 1946 р. виїхав до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 30. грудня 1946.

18. **Калабанька** Антін, син Ігнатія й Марії, уродився 20. червня 1930 р. в Кінчаках Старих. Покінчив 4 клясі народньої школи. В 1944 р. забрано його до Німеччини на роботу, де працював аж до капітуляції. Опісля перейшов до табору й перебував там аж до виїзду до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 25. січня 1947 р. Дня 6-го лютня того ж року виїхав до Филаделфії, а повернув 27-го червня 1947 р.

19. **Козира** Петро, син Йосифа й Теодори Музика, уродився 27. березня 1929 р. в Білявицях, пов. Бучач. Покінчив 6 кляс народньої школи в Осінці, пов. Бучач. У 1944 р. виїхав до Мадярщини, звідтіля до Австрії, Німеччини, а вкінці до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 26. лютня 1947 р.

20. **Лупак** Володимир, син Луки й Марії Козопас, уродився 3. квітня 1929 р. в Поморянах, пов. Зборів. Народню школу покінчив у Золочеві. Відтак коротко ходив до ремісничої школи в Золочеві, звідкіля забрано його до Німеччини на роботи. Там перебував аж до виїзду до Америки. Прийщов до Семинаря в Стемфорді 30. квітня 1947 р. Від 7. липня 1947 зачав мешкати в: Mrs. Felix Kopac, 52 Harbor St., Stamford, Conn., а працює: Yale & Tawn, Room 185, Stamford, Conn.

За інформаціями в справі адоптації поодиноких сиріт чи в справі відповідного для їх молодечого віку затруднення прохаємо звертатись безпосередньо на адресу:

UKRAINIAN CATHOLIC COMMITTEE FOR REFUGEES,
161 Glenbrook Road, Stamford, Conn.

(Дальше буде).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

.ТРАТИТЬ НА БИЗНЕСІ. — Гаверд Гюз (в середині напроти камери) дістав візвання до Вашинґтону, щоб скласти свідоцтво в сенаті підчас слідства над його контрактом в справі будови літаків на мільйони долярів. Він твердить перед репортерами, що уряд зискає на його літаках, за які платить йому 18,000,000, а він самий тратить на цьому підприємстві.

Науковець опрокидує теорію відмолоджування людей

Від довшого ряду літ поширили деякі науковці вістку про відмолоджування людей при допомозі щеплення гормонів (слизини з життедайних залоз). Щеплення довершувано так, що вибирано гормони інших людей або навіть і звірят, як от малп, і перещеплювано старій людині. У багатьох випадках людина справді почувалася сильнішою, головно полово.

В Оксфорді, в Англії, відбувся Міжнародній Фізіологічний Конгрес, який між ін. займався теж справою відмолоджування. Першого дня, 22. липня 1947, склав звіт із своїх дослідів над цією справою д-р В. Керенчевскі з Ґеронтологічного Дослідного Відділу при університеті в Оксфорді. На самім вступі він заявив, що теорія відмолоджування не є оправдана. Головно заатакував він щеплення мужеських гормонів, званих тестостеронами, як це практикується в Злучених Державах. Коренчевскі пригадав, що стареча неміч приходить від занепаду морфологічних (будівельних) змін тканин. Занепад приходить з зовні й тому нема як оживити ці тканини чи органи. Друга трудність при щепленні є ця, що постарілу тканину вже не можна оживити до тієї міри, щоб вона встоялася. Оживлювання може довести до паралічу тканини після її наглого хвилевого оживлення. Це діється так само, як би хтось підганяв батогом хворого чи там знемощілого коня. Він ще раз підбіжить під ударом, але опісля охляне й гине. У людини занепадання після оживлення буває тому, що серце вже не має належної сили. Отже з цього ясне, що людське тіло, замісць справжнього відмолоджування, дізнає лише хвилевого підбадьорення, але опісля воно наглозанепадає й гине.

Коренчевскі оповідав про свої досліди зі щепленням старих звірят гормонами і ствердив, що це є небезпечне, бо захитує природну рівновагу. Майже в кожнім випадку, коли перещеплювано однородні гормони, операція кінчилася невдачею. Більші вигляди на успіх має щеплення різнородними гормонами, одначе це така складана справа, що лише люди з повним знанням медицини можуть це зрозуміти. Тому точне переповідання його дослідів у нефаховій газеті не може дати докладнішого вияснення від того, що сказане на вступі, тобто, що з теперішнім знанням медицини відмолоджування не приносить успіхів.

Шкірка з кавуна

(Докінчення зо стор. 2-гої)

— Я їв кавуна.

Бліді, худощаві, голодні діти видивилися на нього.

— На обід?

— Щось також? По обіді!

Окружили його, наче якесь чудо.

— По обіді кавун? То неправда!

— Ти дурний! Не бачиш, який я маю великий живіт?

— Таки так...

Настала хвилина мовчанки. Потім відізвався Івась:

— А що, будемо бавитися? Виняв скляні кульки з кишені та став подзвонювати ними в руці.

— Отже... Я, зачинаю. Викладати!

Зачекав хвилинку, прицілився та пустив велику скляну кульку.

VII.

Теодор ішов здовж берега та тужно поглядав на куполу палати, що влискувалася до сонця Ця палата буде колискою нового світа.

Тепер уже пішов спішно... Ах, небаром прийде кінець жорстокостям і брудові... все зміниться...

∴

Івась нині ситий та вдоволений, слідкує, як котяться скляні кульки. Івась дивився на землю... а не на небо, воно його не цікавило.

Теодор ішов, жолудок із голоду воркотів йому. Він поглядав на небо... А не на землю, яку хотів урятувати.

Івась хотів виграти. Теодор хотів урятувати світ. Теодор ніколи не бавився скляними кулями, Івась ніколи не ждав чуда з неба. Ні. Ніхто з них не знав про другого, що живе на світі. Це знала лише шкірка з кавуна, що її кинув був Івась і яка роздушилася під непевною Теодоровою ногою та була слизька...

∴

...і тоді фільософ утратив рівновагу... його велика праця розсипалася картками в воду... фільософ упав на землю, а головою вдарив у гострий кант залізного поруччя.

Великий твір пропав у хвилях води.

Фільософ лежав на землі, з голови його спливала кров, а догасаючі очі здивовано дивилися на шкірку з кавуна.

VIII.

„Я виграв! — крикнув Івась і скоро згорнув усі скляні кулі.

ПОШУКУЮТЬ

МАРІЯ ЯЦИНИЧ,
дочка Юрка Яцинича, з села Лодина, повіт Лісько, пошукує своїх
СТРИЙКІВ,
котрі від довшого часу перебувають в Америці. Хто би знав їх адресу, або вони самі, прошу зголоситись на адресу:
JOSEPH LYTWYN,
801 — 20th St., Ambridge, Pa.

КОЦЕЛОК СТЕПАН,
син Михайла зі села Лубна, повіт Березів, пошукує стрийка
КОЦЕЛКА СТЕПАНА
і його сестру ГЕЛЄНУ
зі села Лубна, пов. Березів, Прошу ласкаво писати на адресу:
KOCELOK STEFAN
Jagerkasserne Bl. 1/2
Mittenwald
Bavaria, Germany.

ТРОЯН НЕСТОР,
син Григорія зі села Лубна, повіт Березів, пошукує свого стрийка
ТРОЯНА ЮРКА
з Ковалівки, зі села Лубна. Прошу якнайскорше писати на адресу:
TROAN NESTOR
Jagerkasserne Bl. 1/2.
Mittenwald
Bavaria, Germany.

ШИНКАРЧИК РОЗАЛІЯ
з Піскорович, повіт Ярослав, пошукує знайомих бр.
ШИКУЛУ ПЕТРА, МИХАЙЛА, ІВАНА, ДМИТРА, ВАСИЛЯ І МАРІЮ
з Піскорович. Прошу, пишіть на адресу:
SCHYNKARYK ROZALIA
Jagerkasserne III/26
Mittenwald
Bavaria, Germany.

ІВАН ЗАХАРКО родом з села Війська, пов. Добромиль, зараз повинен бути в Филаделфії.

ПЕЛЯГІЯ ГИЧКА з села Війська, пов. Добромиль, не знаю назвища по її мужу, повинна бути у Вілмінгтон.

ІВАН БЕНЩЬКИЙ з села Війська, пов. Добромиль, здається також у Вілмінгтон.

Пошукує за ними їх кревнячка **СТЕФАНІЯ КУЧЕРЕНЬКО** з дому **МАЛИЦЬКА,** з села Війська. По ближчі інформації прошу зголоситись на адресу:
WM. RASIAK,
68 EAST 97th STREET,
NEW YORK 3, N. Y.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ТАРЗАН„ ч. 1660. Тарзан у клопотах.

Коли розжалоблений вояовник скінчив свою погрозу перед Тарзаном, мала Нкіма прислухувалася серед жаху.

Одначе почувши страх за долю свого пана, вона поспішила до пані Джени.

Видаючи різні звуки устами і даючи знаки рухами рук, Нкіма переконала вже й так зажурену Джену, що Тарзан був в небезпеці.

Опісля обі разом вони поспішили в сторону позбавленого памяти Тарзана. Та коли вони прибігли на місце, Тарзан видивився на них, не пізнаючи хто вони.